

били юношеска сила; госпожи и госпожици съ чипици } на крака, а нѣкои и боси, не сѣ отдѣляли отъ множеството. И за въ такива случаи, види се, турците казватъ: *зорѣ не дая-нхръ*. Кожухарѣтъ Х. Иванъ, едѣръ и пѣленъ човѣкъ, никоѣ пакъ не можилъ да отиде пѣши до лозето си, нѣ тогава забравилъ и конь, и магаренце, измъкналъ се изъ града и пѣши отишелъ до Казанлъкъ безъ да усѣти че пактува.

Въ начало тръгнали по шосето отъ Ст. Загора въ гжета верига която се протакала на нѣколко километра и съ голѣма бързина вървели. Никоѣ не обръщаль внимание на женския плачь и на дѣтинския писъкъ. Тукъ се препяналь нѣкой и труди се да стане; тамъ тласнатъ ранения или болния и вика за помощъ; другадѣ захвърлени дѣца и гледатъ за своитѣ родители, нѣ всякоѣ крачи и отминава. Често пакти се срещали претоварени съ дрѣхи конье, — паднали и немогътъ да станатъ; счупени коля които не се помѣстятъ, а при всеѣки такъвъ единъ случай, пактниците ако и да били принудени да се спиратъ, надвечеръ пристигнали до р. Тунджа и установили се около Чанакчийскѣ бани. Останалитѣ отъ 4-тѣ български дружини и отъ казанския драгунски полкъ войници, уморени отъ ожесточения презъ деня бой, расположили се да си отпочинатъ, а натоваренитѣ съ по едно-двѣ дѣца жени и старци, слѣдвали да се протакатъ. Единъ пита за жена си, жената пита за мъжътъ си, дѣца дирятъ родителитѣ си, а между това като се стъмнило, червеното небе надъ Ст. Загора, показвало че града е запаленъ исцѣло. Онзи който мислилъ че единъ день при завръщанието си ако не намѣри друго нѣщо, ше има поне гдѣ да подслони главага си и тѣзи надѣжда изгубилъ.

Сутренъта всички се оижтили къмъ Казанлъкъ. Едни се отдѣлили за Мхглишъ а послѣ се прѣснали по Габрово, Търново, Севлиево и по други градове и села.

Казахме, че нѣма да пишемъ за теглилата на избѣгналитѣ, защото, тѣ сж почти отъ обикновеннигѣ, като: сгудъ, гладъ, безпокойствие, скитание, бѣдностъ, болѣсти и д. т. но за страданията на останалитѣ въ града, трѣбва да се спомене нѣщо, понеже, тѣ сж такива, каквито въ никоѣ друга държава на свѣта не би се допуснали, при това и въ никоѣ други градъ въ България подобни звѣрегва не сж извършени.

По главнитѣ точки гдѣто сж избити до 14,000 д. мъже, жени и дѣца, изгарянието на града, заробенитѣ жени и